

EURÓPSKA
KOMISIA

V Štrasburgu 17. 6. 2025
COM(2025) 822 final

2025/0176 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 1907/2006, (ES) č. 1272/2008, (EÚ) č. 528/2012, (EÚ) 2019/1021 a (EÚ) 2021/697, pokiaľ ide o obrannú pripravenosť a uľahčenie investícií do obrany a podmienok pre obranný priemysel

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Ruská invázia na Ukrajinu upozornila na naliehavú potrebu posilniť schopnosť európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (EDTIB) podporovať obrannú pripravenosť členských štátov v súvislosti so vznikajúcimi bezpečnostnými hrozbami. Prebiehajúci konflikt odhalil slabé miesta v európskom obrannom prostredí a zdôraznil význam bezodkladného zvýšenia výrobných kapacít základne EDTIB a využitia jej plného inovačného potenciálu, a to najmä urýchléním inovačných cyklov.

Ako sa zdôrazňuje v spoločnej bielej knihe o európskej obrannej pripravenosti 2030¹, „*obnovenie európskej obrany si na začiatku vyžaduje rozsiahle investície počas dlhšieho obdobia. Spoločne musíme zrýchliť prácu vo všetkých oblastiach, aby sme urýchlene zvýšili európsku obrannú pripravenosť a zaistili, že Európa bude mať najneskôr do roku 2030 silnú a dostatočnú európsku obrannú pozíciu*“.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a v nadväznosti na výzvu Rady adresovanú Európskej komisii, aby zrýchlila prácu vo všetkých oblastiach v snahe rozhodným spôsobom zvýšiť obrannú pripravenosť Európy do roku 2030, je cieľom tohto návrhu vytvoriť legislatívny rámec Únie, ktorý by umožnil rýchle rozšírenie kapacít obranného priemyslu a posilnenie inovácií na dosiahnutie takej úrovne obrannej pripravenosti, ktorá dokáže dôveryhodne odradiť od ozbrojenej agresie a čeliť akémukoľvek jej riziku.

V návrhu sa zohľadňujú značné nedostatky investícií do obrany, ktoré sa nahromadili v uplynulých desaťročiach a ktoré si vyžadujú mimoriadne úsilie na obnovenie obrannej pripravenosti do roku 2030. Zohľadňuje sa v ňom aj skutočnosť, že súčasný regulačný rámec nie je prispôsobený tejto potrebe a je nutné ho upraviť, aby sa dosiahol cieľ obrannej pripravenosti do roku 2030.

Konkrétnejšie, súčasný návrh Komisie zahŕňa rozšírenie existujúcich ustanovení v právnych predpisoch týkajúcich sa obrany a Európskeho obranného fondu, ako aj v právnych predpisoch, ktoré nie sú osobitne zamerané na obranu, a to s cieľom odstrániť regulačné prekážky a uľahčiť obrannú pripravenosť EÚ a posilnenie priemyslu.

• Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

Všetky právne predpisy, ktorých sa tento návrh týka, obsahujú ustanovenia, ktorých účelom je znížiť zaťaženie členských štátov a priemyslu alebo im poskytnúť pomoc pri plnení povinností, ktoré im vznikajú na základe príslušných aktov, a to s cieľom uľahčiť uplatňovanie týchto právnych predpisov a zabezpečiť, aby boli menej zaťažujúce. Považuje sa za potrebné rozšíriť uvedené ustanovenia na obranný trh v celej EÚ s cieľom podporiť obrannú pripravenosť členských štátov a posilniť rozvoj konkurencieschopného a inovatívneho európskeho obranného priemyslu.

¹ Spoločná biela kniha o európskej obrannej pripravenosti 2030: JOIN/2025/120 final, 19.3.2025.

- **Súlady s ostatnými politikami Únie**

Navrhované opatrenia na posilnenie európskeho obranného trhu sú koncipované tak, aby vychádzali z existujúcich politických ustanovení a dopĺňali ich, a to s cieľom zlepšiť európske obranné spôsobilosti a podporiť obrannú pripravenosť členských štátov.

Komisia v rámci Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT) zabezpečuje, aby jej právne predpisy spĺňali svoj účel, aby sa zameriavali na potreby zainteresovaných strán, minimalizovali záťaž a zároveň dosahovali svoje ciele. Tento návrh je preto súčasťou programu REFIT a znižuje sa ním zbytočná záťaž pre sektor obrany, a to zosúladením pravidiel platných v sektore obrany s pravidlami, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú na rôzne postupy a systémy.

Súčasný návrh sa zameriava na kroky, ktoré je v súčasnej situácii potrebné prijať na dosiahnutie obrannej pripravenosti s cieľom zefektívniť dosahovanie cieľov právnych predpisov a znížiť záťaž pre podniky a orgány verejnej moci.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Návrhom sa menia existujúce nariadenia EÚ. Právny základ návrhu je preto rovnaký ako právny základ zmenených nariadení. V rozsahu, v akom sa týmto nariadením mení nariadenie (ES) č. 1907/2006, nariadenie (ES) č. 1272/2008 a nariadenie (EÚ) č. 528/2012, je príslušným právnym základom v súvislosti s danými zmenami článok 114 ZFEÚ. V rozsahu, v akom sa týmto nariadením mení nariadenie (EÚ) 2019/1021, je príslušným právnym základom v súvislosti s danými zmenami článok 192 ods. 1 ZFEÚ. V rozsahu, v akom sa týmto nariadením mení nariadenie (EÚ) 2021/697, je príslušným právnym základom v súvislosti s danými zmenami článok 173 ods. 3, článok 182 ods. 4, článok 183 a článok 188 druhý odsek ZFEÚ.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Povinnosti, výnimky alebo odchýlky, ktoré sa priamo a nepriamo ukladajú prostredníctvom práva Únie, sa preto môžu meniť len na úrovni Únie. Členské štáty, priemyselné odvetvia a Komisia budú ťažiť z navrhovaných zmien s cieľom zabezpečiť obrannú pripravenosť a zjednodušenie.

- **Proporcionalita**

Rozšírením ustanovení alebo stanovením osobitných výnimiek v rôznych právnych predpisoch EÚ vo vzťahu k oblasti obrany sa zjednodušuje právny rámec zavedením minimálnych zmien v existujúcich povinnostiach s cieľom objasniť a špecifikovať potreby členských štátov v súvislosti s obrannou pripravenosťou, pričom by sa na tieto potreby malo vzťahovať rovnaké zaobchádzanie ako v prípade ostatných oblastí, na ktoré sa dané ustanovenia zameriavajú, a to vždy s príslušnými zárukami. Návrh sa preto obmedzuje na tie zmeny, ktoré sú potrebné na zabezpečenie toho, aby obranná pripravenosť využívala rovnaký právny rámec v rôznych oblastiach EÚ.

Opatrenia nepresahujú rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie týchto cieľov.

- **Výber nástroja**

Tieto právne predpisy obsahujú ustanovenia, v ktorých sa zohľadňuje situácia a rastúce potreby sektora obrany a ktoré zabezpečujú, aby sa požiadavkami nevytvárala zbytočná záťaž pre procesy týkajúce sa obrannej pripravenosti, výroby a dodávateľského reťazca. Cieľom tohto návrhu je v konečnom dôsledku uľahčiť uplatňovanie takýchto právnych predpisov a zabezpečiť, aby boli menej zaťažujúce.

V záujme efektívnosti sa preto javí ako najvhodnejšie riešenie spoločný návrh pre rôzne príslušné ustanovenia vzťahujúce sa na obranu vo forme návrhu súhrnného balíka opatrení v oblasti obrannej pripravenosti. Výber nariadenia pre tento návrh je odôvodnený najmä potrebou použiť rovnaký právny nástroj ako v prípade právnych aktov, ktoré sa majú zmeniť.

Cielené zmeny sa týkajú len uplatniteľných prvkov, ktoré sa teraz rozširia na účely obrany, a preto je vhodné ich zahrnúť do jedného návrhu.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Proces konzultácií so zainteresovanými stranami bol komplexný a zahŕňal verejný prieskum, ktorý bol otvorený do 22. apríla 2025, ako aj sériu cielených stretnutí s členskými štátmi, príslušnými zástupcami podnikov z Únie a ďalšími kľúčovými zainteresovanými stranami. Konkrétnejšie, v nadväznosti na verejnú konzultáciu v apríli 2025 a rozsiahle konzultácie v kontexte priebežného hodnotenia Európskeho obranného fondu² útvary Komisie zhromaždili údaje, dôkazy a návrhy od členských štátov, priemyselných odvetví a ďalších zainteresovaných strán, ktoré sa týkajú právnych, regulačných a administratívnych prekážok obmedzujúcich schopnosť európskeho obranného priemyslu rozšíriť výrobu so zvýšenou agilnosťou a dosiahnuť obrannú pripravenosť do roku 2030. V súhrnnom balíku opatrení v oblasti obrannej pripravenosti sa predstavujú okamžité a nápravné opatrenia, ako aj dlhodobé strategické riešenia na odstránenie týchto prekážok.

Mnohé zainteresované strany, členské štáty, ako aj priemyselné subjekty vyjadrili pripomienky k nariadeniam o chemikáliách, najmä k nariadeniu o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH)³. Ich hlavnou obavou bolo, že v počiatočných fázach rôznych procesov sa nezohľadnili aspekty obrany a bezpečnosti, pričom odkazovali napríklad na prebiehajúcu diskusiu o perfluóralkylových a polyfluóralkylových látkach (PFAS). Viaceré zainteresované strany takisto považovali možnosť členských štátov povoliť vnútroštátne výnimky v záujme obrany (článok 2 ods. 3 nariadenia REACH) za príliš úzku. Okrem toho bolo spomenuté aj to, že výnimky v záujme

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/697 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond a zrušuje nariadenie (EÚ) 2018/1092 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 149 – 177).

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006).

obrany sú v rôznych právnych predpisoch formulované rôzne, čo vedie k nedostatočnej právnej zrozumiteľnosti.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Navrhované opatrenia boli určené na základe interného preskúmania existujúcich právnych predpisov a na základe skúseností získaných pri vykonávaní súvisiacich právnych predpisov. Keďže ide o krok v procese nepretržitého posudzovania potrieb spôsobilostí obrannej pripravenosti vyplývajúcich z právnych predpisov Únie, kontrola takejto záťaže a jej vplyvu na zainteresované strany bude pokračovať.

- **Posúdenie vplyvu**

Vzhľadom na povahu návrhu, ktorého cieľom je podporiť rýchlu adaptáciu európskeho obranného priemyslu na nové nestabilné geopolitické prostredie, nebolo možné vykonať posúdenie vplyvu.

Okrem toho Európska rada vo svojich záveroch zo 6. marca 2025 vyzvala Komisiu, aby urýchlila „*prácu vo všetkých oblastiach, aby sa v najbližších piatich rokoch obranná pripravenosť Európy rozhodujúcim spôsobom zvýšila*“. Európska rada navyše v tých istých záveroch výslovne vyzvala Komisiu, aby urýchlene pristúpila k zjednodušeniu v oblasti bezpečnosti a obrany.

Preto nebolo možné vypracovať posúdenie vplyvu v časovom rámci, ktorý bol k dispozícii na predloženie súhrnného balíka zjednodušujúcich opatrení v oblasti obrannej pripravenosti. Komisia do troch mesiacov po prijatí tohto návrhu predloží pracovný dokument útvarov Komisie, v ktorom podrobne odôvodní toto legislatívne opatrenie EÚ a vysvetlí jeho vhodnosť na dosiahnutie stanovených cieľov politiky v súlade s príslušnými pravidlami lepšej právnej regulácie.

Návrh sa týka cielených zmien právnych predpisov. Zmeny vychádzajú zo skúseností s vykonávaním právnych predpisov. Umožňujú účinnejšie a efektívnejšie vykonávanie. Vzhľadom na ich cielenú povahu a chýbajúce relevantné možnosti politiky nie je potrebné vykonať posúdenie vplyvu. Pripojené oznámenie sa zaoberá prvkami vplyvu takýchto opatrení vrátane výsledkov verejného prieskumu EÚ, ktorý sa v tejto súvislosti uskutočnil.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Ide o návrh REFIT, ktorého cieľom je zjednodušiť právne predpisy a znížiť administratívnu záťaž pre zainteresované strany.

- **Základné práva**

Neuplatňuje sa.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Neuplatňuje sa.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Neuplatňuje sa.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Pokiaľ ide o nariadenie (ES) č. 1907/2006 (REACH):

Komisia konštatuje, že existujúca možnosť členských štátov povoliť v osobitných prípadoch výnimky pre určité látky, ak je to potrebné v záujme obrany (článok 2 ods. 3), sa využíva reštriktívnym spôsobom, ktorý nezodpovedá potrebám obranného priemyslu na vývoj, výrobu a údržbu obranného materiálu. Komisia dospela k záveru, že je to spôsobené tým, že výnimka je obmedzená na osobitné prípady, ako aj reštriktívnym výkladom zo strany členských štátov v nadväznosti na kódex správania pre výnimky z nariadenia REACH v záujme obrany, na ktorom sa dohodli členské štáty v rámci Európskej obrannej agentúry (EDA).

Komisia preto navrhuje zmeniť článok 2 ods. 3 nariadenia REACH tak, aby sa nevzťahoval len na osobitné prípady určitých látok.

Pokiaľ ide o nariadenie (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení chemických látok (CLP):

S cieľom zabezpečiť ucelenú výnimku vo všetkých právnych predpisoch o chemikáliách Komisia navrhuje, aby sa rovnaká výnimka v záujme obrany, aká sa navrhuje v prípade zmeny nariadenia REACH, zaviedla aj v nariadení (EÚ) č. 1272/2008.

Pokiaľ ide o nariadenie (EÚ) č. 528/2012 o biocídnych výrobkoch:

V záujme zabezpečenia ucelenej výnimky v príslušných právnych predpisoch Komisia navrhuje, aby sa podobné znenie, aké sa navrhuje v prípade zmeny nariadenia REACH, zaviedlo aj do nariadenia o biocídnych výrobkoch.

Pokiaľ ide o nariadenie (EÚ) 2019/1021 o perzistentných organických látkach:

Nariadením (EÚ) 2019/1021 sa vykonáva Štokholmský dohovor o [perzistentných organických látkach](#) a [Protokol o perzistentných organických látkach k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov z roku 1979](#). Zmluvná strana nemôže udeliť výnimky po prijatí rozhodnutia podľa dohovoru o [zaradení chemikálie na zoznam v prílohe A, B alebo C k dohovoru nad rámec výnimiek udelených podľa dohovoru okrem prípadov, keď zmluvná strana dané zaradenie na zoznam neakceptuje](#); potreby obrannej pripravenosti by sa preto mali riešiť v prípravných fázach v rámci EÚ skôr, ako sa v dohovore stanovia zákazy alebo obmedzenia na medzinárodnej úrovni; [z tohto dôvodu je dôležité, aby sa príslušné informácie zhromažďovali, posudzovali a predkladali na účely fázy hodnotenia riadenia rizík pri zaraďovaní látky na zoznam v rámci dohovoru](#), pretože práve v tejto fáze môže posudzovací výbor pre perzistentné organické látky zvážiť prípadné výnimky z možných kontrolných opatrení pre danú látku.

Nemožno vylúčiť, že informácie o používaní chemických látok môžu obsahovať potenciálne citlivé informácie. Komisia preto navrhuje, aby členské štáty mohli udeliť výnimky z požiadaviek na podávanie správ zakotvených v článku 13 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1021 z dôvodu ochrany národných bezpečnostných záujmov alebo bezpečnostných záujmov EÚ.

Pokiaľ ide o nariadenie (EÚ) 2021/697, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond:

Cieľom navrhovaných zmien nariadenia (EÚ) 2021/697 je:

- objasniť a zjednodušiť kritériá na vyhodnotenie návrhov, čím by sa zaviedla možnosť výberu len najdôležitejších kritérií na vyhodnotenie návrhov a vykonávania Európskeho obranného fondu prostredníctvom ročných alebo viacročných pracovných programov,
- objasniť pravidlá uplatniteľné na priame udeľovanie prostriedkov,
- uľahčiť používanie nepriameho riadenia,

- zjednodušiť obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím a prístupové práva spolufinancujúcich členských štátov k výsledkom projektov v oblasti vývoja,
- zabezpečiť, aby náklady na testovacie činnosti vykonávané mimo územia Únie (napr. na Ukrajine) boli oprávnené na získanie financovania.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 1907/2006, (ES) č. 1272/2008, (EÚ) č. 528/2012, (EÚ) 2019/1021 a (EÚ) 2021/697, pokiaľ ide o obrannú pripravenosť a uľahčenie investícií do obrany a podmienok pre obranný priemysel

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114, článok 173 ods. 3, článok 182 ods. 4, článok 183, článok 188 druhý odsek a článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) S cieľom uľahčiť investície členských štátov do obrany je potrebné odstrániť regulačné zaťaženie v súvislosti s obrannou pripravenosťou. Týmto uľahčením sa podporí rast obranného priemyslu v priebehu času a prispeje sa k podpore obrannej pripravenosti členských štátov.
- (2) Hoci viaceré nástroje právnych predpisov Únie poskytujú členským štátom potrebnú flexibilitu na prijímanie opatrení na uľahčenie rastu obranného priemyslu, vnútroštátne právne predpisy a ich vykonávanie často predstavujú prekážku obrannej pripravenosti. Tak je to napríklad v prípade možnosti členských štátov využívať výnimky z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006⁴, ak je to potrebné v záujme obrany, a to aj na účely obrannej pripravenosti.
- (3) Právny rámec ustanovený nariadením (ES) č. 1907/2006 by sa mal prispôbiť cieľu obrannej pripravenosti. Na ochranu národných bezpečnostných záujmov a bezpečnostných záujmov Únie je vzhľadom na zhoršenú geopolitickú situáciu potrebná flexibilita a agilnosť. Zároveň je nevyhnutné zachovať vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia a životného prostredia. Existujú náznaky, že pri vnútroštátnom vykonávaní nariadenia (ES) č. 1907/2006 sa v niektorých členských štátoch nezohľadňuje flexibilita, ktorú uvedené nariadenie poskytuje, v plnej miere. Súčasnú výnimku v záujme obrany možno zlepšiť, aby sa zabezpečila právna istota a umožnilo sa rýchlejšie prijímať opatrenia. Je preto vhodné rozšíriť rozsah existujúcich vnútroštátnych výnimiek v záujme obrany v rámci nariadenia (ES) č. 1907/2006 a poskytnúť členským štátom možnosť povoliť v prípade potreby širšie

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1 – 849, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj>).

výnimky, pričom sa zachová základná zodpovednosť za vyváženie potrieb v oblasti obrany a bezpečnosti s ochranou zdravia a životného prostredia.

- (4) Podobné zmeny by sa mali vykonať aj v iných právnych aktoch týkajúcich sa chemikálií, v ktorých sa stanovuje rovnocenná vnútroštátna výnimka, konkrétne v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008⁵ a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012⁶, aby sa zabezpečilo celistvé regulačné prostredie pre obrannú pripravenosť.
- (5) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1021⁷ sa vykonáva Štokholmský dohovor o perzistentných organických látkach a Protokol o perzistentných organických látkach k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov z roku 1979. Zmluvná strana nemôže udeliť výnimky po prijatí rozhodnutia podľa dohovoru o zaradení chemikálie na zoznam v prílohe A, B alebo C k dohovoru nad rámec výnimiek udelených podľa dohovoru okrem prípadu, keď zmluvná strana dané zaradenie na zoznam neakceptuje; potreby obrannej pripravenosti by sa preto mali riešiť v prípravných fázach v rámci Únie skôr, ako sa zákazy alebo obmedzenia stanovujú na medzinárodnej úrovni v dohovore. Z tohto dôvodu je dôležité, aby sa príslušné informácie zhromažďovali, posudzovali a predkladali na účely fázy hodnotenia riadenia rizík pri zaradovaní látky na zoznam v rámci dohovoru, pretože práve v tejto fáze môže posudzovací výbor pre perzistentné organické látky zvážiť prípadné výnimky z možných kontrolných opatrení pre danú látku.
- (6) Nemožno vylúčiť, že informácie o používaní chemických látok obsahujú citlivé informácie, ktoré je potrebné chrániť. Členské štáty by preto mali mať pri náležitom zohľadnení medzinárodného práva možnosť udeliť výnimky z požiadaviek na podávanie správ stanovených v článku 13 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1021 z dôvodu ochrany národných obranných a bezpečnostných záujmov alebo obranných a bezpečnostných záujmov Únie na účely ochrany citlivých informácií.
- (7) V správe o priebežnom hodnotení Európskeho obranného fondu zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/697⁸ sa potvrdila jeho celková účinnosť a význam, pričom sa zdôraznila potreba ďalej zefektívniť postupy a znížiť administratívnu záťaž tam, kde je to možné, a zaviesť do uvedeného nariadenia objasnenie, zjednodušenie a flexibilitu s cieľom uľahčiť vykonávanie Európskeho obranného fondu. Nariadenie (EÚ) 2021/697 by sa preto malo zmeniť, pričom by sa mali zohľadniť skúsenosti získané od roku 2021 a spätná väzba získaná počas konzultácií uskutočnených v súvislosti s priebežným hodnotením Európskeho obranného fondu.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj>).

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 z 22. mája 2012 o sprístupňovaní biocídnych výrobkov na trhu a ich používaní (Ú. v. EÚ L 167, 27.6.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj>).

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1021 z 20. júna 2019 o perzistentných organických látkach (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1021/oj>).

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/697 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond a zrušuje nariadenie (EÚ) 2018/1092 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

- (8) Súčasný právny rámec pre vykonávanie Európskeho obranného fondu obmedzuje používanie nepriameho riadenia na výnimočné prípady. Zrejme bude potrebné používať nepriame riadenie flexibilnejšie, aby sa urýchlili a zjednodušili inovačné cykly, čím sa umožní Európskemu obrannému fondu účinnejšie reagovať na vznikajúce potreby v oblasti obrany a technologický pokrok a zlepši sa nákladová efektívnosť vykonávania Európskeho obranného fondu. Je preto potrebné zaviesť možnosť flexibilnejšieho používania nepriameho riadenia a zároveň zabezpečiť, aby sa zachovali zásady správneho finančného riadenia, transparentnosti a zodpovednosti a aby používanie nepriameho riadenia podliehalo prísnemu monitorovaniu a hodnoteniu s cieľom zaručiť optimálne využívanie finančných prostriedkov Únie.
- (9) Požiadavkou, podľa ktorej sa musí všetka infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje používané na realizáciu projektov financovaných z Európskeho obranného fondu nachádzať na území Únie a pridružených krajín, aby boli oprávnené na získanie financovania, sa obmedzuje potenciál európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne využívať príležitosti na testovanie, ktoré ponúkajú jedinečné výhody. Na riešenie tohto obmedzenia je potrebné umožniť, aby náklady na vykonávanie testovacích činností v tretích krajinách, ako je Ukrajina, boli oprávnené na získanie financovania z Európskeho obranného fondu. Testovanie na Ukrajine poskytuje možnosti, ktoré nie sú v rámci Únie ľahko dostupné, napríklad rýchlo dostupné výsledky, 24-hodinové testovanie a testovanie na bojisku, čo môže výrazne zlepšiť vývoj a validáciu obranných technológií a výrobkov. Testovanie na Ukrajine môže navyše uľahčiť začlenenie reálnych skúseností z modernej vojny do ďalšieho vývoja obranných technológií a výrobkov, čím sa zabezpečí technická a strategická výhoda pre európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu. Tým, že by sa umožnilo, aby náklady na testovacie činnosti vykonávané mimo územia Únie boli oprávnené na získanie financovania, by Európsky obranný fond mohol podporiť vývoj účinnejších a inovatívnejších obranných riešení, čo by v konečnom dôsledku prispelo k posilneniu obranných spôsobilostí Únie.
- (10) Z priebežného hodnotenia Európskeho obranného fondu vyplýva, že súčasné kritériá na vyhodnotenie návrhov v rámci tohto fondu sú príliš zložité, nejasné a v praxi ťažko uplatniteľné. To vedie k zbytočnej administratívnej záťaži a neistote pre Komisiu a žiadateľov, čo v konečnom dôsledku bráni efektívnemu vykonávaniu Európskeho obranného fondu. Je potrebné zjednodušiť kritériá na vyhodnotenie návrhov a zaviesť väčšiu flexibilitu pri ich uplatňovaní, aby bolo hodnotenie efektívnejšie, transparentnejšie a účinnejšie. Možnosťou vybrať príslušnú podmnožinu kritérií na vyhodnotenie návrhov podľa špecifických cieľov výziev na predkladanie návrhov by sa umožnilo prispôbené a cielené hodnotenie, čím by sa dosiahol lepší súlad s prioritami a cieľmi Európskeho obranného fondu.
- (11) Vykonávanie Európskeho obranného fondu sťažuje požiadavka na prijímanie ročných pracovných programov, čo vedie k zložitým postupom, ktoré sťažujú zabezpečenie predvídateľnosti a kontinuity činností podporovaných Európskym obranným fondom. Na riešenie daného problému a zabezpečenie väčšej flexibility pri riadení Európskeho obranného fondu je potrebné zaviesť možnosť vykonávania Európskeho obranného fondu prostredníctvom ročných alebo viacročných pracovných programov. To by Komisii umožnilo lepšie plánovať a koordinovať podporu činností výskumu a vývoja v oblasti obrany a zároveň by to viedlo k efektívnejšiemu využívaniu zdrojov a lepším synergiám medzi rôznymi projektmi a iniciatívami. Umožnením viacročných pracovných programov by fond mohol lepšie podporovať dlhodobé projekty výskumu

a vývoja, posilňovať spoluprácu medzi zainteresovanými stranami a v konečnom dôsledku prispievať k zlepšeniu obranných spôsobilostí Únie.

- (12) V záujme ďalšieho zlepšenia účinnosti a efektívnosti Európskeho obranného fondu je nevyhnutné poskytnúť Komisii potrebnú flexibilitu na riadenie programu spôsobom, ktorým sa optimalizuje využívanie zdrojov a minimalizuje administratívna záťaž. Na tento účel by sa mali objasniť podmienky, za ktorých môže Komisia využiť priame udeľovanie prostriedkov, čo by za určitých okolností umožnilo zjednodušený a zrýchlený postup. Mala by sa uľahčiť kontinuita úsilia a efektívna realizácia projektov výskumu a vývoja v oblasti obrany, pričom by sa mali dodržiavať zásady transparentnosti, spravodlivosti a rovnakého zaobchádzania. Komisia by mala byť schopná lepšie reagovať na meniace sa potreby sektora obrany, mala by sa podporovať spolupráca medzi zainteresovanými stranami a mal by sa zlepšiť vývoj inovatívnych a účinných obranných riešení, čím by sa zvýšila bezpečnosť Únie a obranné spôsobilosti členských štátov.
- (13) Európsky obranný fond má potenciál posilniť vývoj inovatívnych obranných technológií a riešení prostredníctvom obstarávania vo fáze pred komerčným využitím. Súčasný právny rámec je však príliš zložitý a chýba mu jasnosť, pokiaľ ide o podmienky obstarávania vo fáze pred komerčným využitím v rámci Európskeho obranného fondu, čo bráni jeho účinnému využívaniu. Podmienky obstarávania vo fáze pred komerčným využitím je potrebné zjednodušiť a objasniť, keďže súčasnými ustanoveniami sa podporuje zadávanie viacerých zákaziek v rámci toho istého postupu (využitie viacerých zdrojov), čo v prípade sektora obrany nie je vždy vhodné. Odstránením tohto obmedzenia sa vytvorí jasnejší a účinnejší rámec obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, ktorý umožní Európskemu obrannému fondu lepšie podporovať vývoj inovatívnych riešení, preklenúť medzeru medzi výskumom a uvedením na trh a poskytnúť členským štátom silný stimul na investovanie do výskumu a vývoja v oblasti obrany.
- (14) Súčasným právnym rámcom Európskeho obranného fondu sa členským štátom neposkytujú dostatočné prístupové práva k výsledkom projektov v oblasti vývoja, najmä tým, ktoré tieto projekty spolufinancujú. Na zmiernenie tejto obavy a na podporu prístupu k výskumu a vývoju v oblasti obrany, ktorý je založený na väčšej miere spolupráce a spoluúčasti, je potrebné udeliť spolufinancujúcim členským štátom právo na prístup k výsledkom projektov v oblasti vývoja za spravodlivých podmienok. Podmienky uplatňovania takýchto prístupových práv by mali byť vymedzené v zmluvnom vzťahu medzi príjemcami a vnútroštátnymi orgánmi, ktoré akciu spolufinancujú. Zjednoduší sa tým proces rokovaní medzi členskými štátmi a priemyselnými odvetviami a skráti sa čas potrebný na udelenie podpory, čím sa podporí efektívnejšia spolupráca pri výskume a vývoji v oblasti obrany.
- (15) S cieľom maximalizovať prínosy zmien nariadenia (EÚ) 2021/697 by sa zmeny uvedeného nariadenia mali uplatňovať so spätnou účinnosťou. Zatiaľ čo niektoré ustanovenia, napríklad tie, ktoré sa týkajú kritérií na vyhodnotenie návrhov, sa vzhľadom na svoju povahu nemôžu uplatňovať so spätnou účinnosťou, inými, napríklad tými, ktoré sa týkajú miery financovania alebo testovania mimo územia Únie, sa môže zlepšiť účinnosť a efektívnosť projektov financovaných v rámci Európskeho obranného fondu. S cieľom zabezpečiť čo najefektívnejšie využívanie finančných prostriedkov Únie by sa tieto ustanovenia mali uplatňovať od 1. januára 2025.

- (16) Nariadenia (ES) č. 1907/2006, (ES) č. 1272/2008, (EÚ) č. 528/2012, (EÚ) 2019/1021 a (EÚ) 2021/697 by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmeny nariadenia (ES) č. 1907/2006

V článku 2 nariadenia (ES) č. 1907/2006 sa odsek 3 nahrádza takto:

„3. Členské štáty môžu povoliť výnimky z tohto nariadenia pre látky ako také, látky v zmesi alebo vo výrobku, keď je to potrebné v záujme obrany.“

Článok 2

Zmeny nariadenia (ES) č. 1272/2008

V článku 1 nariadenia (ES) č. 1272/2008 sa odsek 4 nahrádza takto:

„4. Členské štáty môžu povoliť výnimky z tohto nariadenia pre látky, zmesi a výrobky uvedené v časti 2.1 prílohy I, keď je to potrebné v záujme obrany.“

Článok 3

Zmeny nariadenia (EÚ) č. 528/2012

V článku 2 nariadenia (EÚ) č. 528/2012 sa odsek 8 nahrádza takto:

„8. Členské štáty môžu povoliť výnimky z tohto nariadenia pre biocídne výrobky ako také alebo v ošetrovanom výrobku, keď je to potrebné v záujme obrany.“

Článok 4

Zmeny nariadenia (EÚ) 2019/1021

Nariadenie (EÚ) 2019/1021 sa mení takto:

1. V článku 2 sa dopĺňa tento bod 14:

„14. „obranná pripravenosť“ je stav pripravenosti členského štátu alebo viacerých členských štátov reagovať na krízu vymedzenú v článku 1 bode 10 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES*, ktorá sa týka obrany.

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES z 13. júla 2009 o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti a o zmene a doplnení smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 216, 20.8.2009, s. 76, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj>).“

2. V článku 3 sa vkladá tento odsek 4a:

„4a. Pri zhromažďovaní, posudzovaní a predkladaní informácií na účely hodnotenia riadenia rizík uvedeného v článku 8 ods. 7 a článku 8 ods. 8 dohovoru Komisia a členské štáty náležite zohľadnia obrannú pripravenosť a osobitosti sektora obrany vrátane vplyvov na dodávateľské reťazce obrannej výroby.“

3. V článku 13 ods. 1 sa dopĺňa tento druhý pododsek:

„Členské štáty môžu v prípade potreby udeliť výnimky z tohto článku z dôvodu ochrany národných a obranných záujmov na účely ochrany citlivých informácií, a to **za**

predpokladu, že takéto výnimky nepovedú k tomu, že by si Únia alebo členské štáty v relevantných prípadoch nesplnili informačné povinnosti podľa dohovoru.“

Článok 5 **Zmeny nariadenia (EÚ) 2021/697**

Nariadenie (EÚ) 2021/697 sa mení takto:

1. Článok 2 sa mení takto:
 - a) Vkladá sa tento bod 6a:

„6a. „cezhraničné MSP“ sú MSP, ktoré sú usadené v iných členských štátoch alebo pridružených krajinách, ako sú tie, v ktorých sú usadené právne subjekty spolupracujúce v rámci konzorcia, ktoré nie sú MSP ani spoločnosťami so strednou trhovou kapitalizáciou;“;
 - b) Bod 17 sa nahrádza takto:

„17. „obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím“ je obstarávanie služieb z oblasti výskumu a vývoja zahŕňajúce účasť na riziku a zisku podľa trhových podmienok s jasným oddelením obstarávaných služieb z oblasti výskumu a vývoja od nasadenia komerčných objemov konečných výrobkov;“.
 2. V článku 4 sa dopĺňa tento odsek 6:

„6. Rozpočtové záväzky súvisiace s programom, ktoré sa vzťahujú na činnosti trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu vykonávať počas viacerých rokov ako ročné čiastkové platby.“
 3. V článku 8 ods. 2 sa vypúšťa druhá veta.
 4. V článku 9 ods. 2 sa vkladá tento druhý pododsek:

„Odchyľne od prvého pododseku sa infraštruktúry, zariadenia, aktíva a zdroje, ktoré používajú príjemcovia a subdodávatelia zapojení do akcie na testovanie výrobku obranného priemyslu, hmotnej alebo nehmotnej zložky alebo technológie, ako sa uvádza v článku 10 ods. 3 písm. f), môžu nachádzať alebo môžu byť v držbe mimo územia členských štátov alebo pridružených krajín, ako je stanovené v pracovnom programe. Nesmie to byť v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, musí to byť v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3 a v súlade s článkami 20 a 23.“
 5. V článku 11 ods. 1 sa druhý pododsek nahrádza takto:

„Za určitých riadne odôvodnených okolností sa finančné prostriedky Únie môžu udeliť aj bez výzvy na predkladanie návrhov podľa článku 198 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509*, a to aj v prípadoch stanovených v prvom pododseku písm. e) uvedeného článku.
-
- * Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).“
6. Článok 12 sa nahrádza takto:

„Článok 12

Kritériá na vyhodnotenie návrhov

1. V súlade s článkom 203 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 sa každý návrh hodnotí na základe jedného alebo viacerých z nasledujúcich kritérií, ktoré sú stanovené v pracovnom programe:
 - a) jeho prínos k excelentnosti v oblasti obrany preukázaním najmä toho, že očakávané výsledky navrhovanej akcie predstavujú významné výhody oproti existujúcim výrobkom alebo technológiám obranného priemyslu;
 - b) jeho prínos k inováciám alebo potenciál prelomovosti európskeho obranného priemyslu preukázaním najmä toho, že navrhovaná akcia zahŕňa prelomové alebo novátorské koncepcie a prístupy, ktoré sa doposiaľ v sektore obrany nepoužívali;
 - c) jeho prínos ku konkurencieschopnosti európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne, čím sa v celej Únii a mimo jej hraníc vytvárajú nové trhové príležitosti a v celej Únii sa urýchlí rast podnikov;
 - d) jeho prínos k zníženiu závislosti od zdrojov mimo Únie a k posilneniu bezpečnosti dodávok;
 - e) jeho prínos k cezhraničnej spolupráci medzi právnymi subjektmi usadenými v členských štátoch alebo pridružených krajinách, najmä s MSP a so spoločnosťami so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré pre akciu prinášajú značnú pridanú hodnotu ako prijemcovia, subdodávatelia zapojení do akcie alebo ako iné právne subjekty v dodávateľskom reťazci;
 - f) jeho kvalita a efektívnosť vykonávania akcie;
 - g) jeho prínos k zvýšeniu efektívnosti výrobkov a technológií obranného priemyslu počas celého ich životného cyklu vrátane nákladovej účinnosti a potenciálu dosiahnuť synergie v rámci postupov obstarávania, údržby a likvidácie;
 - h) jeho prínos k ďalšej integrácii európskeho obranného priemyslu v celej Únii, najmä pokiaľ ide o spoločné používanie, vlastníctvo alebo údržbu konečného výrobku alebo technológie.
2. Podrobnosti týkajúce sa výberových konaní a uplatňovania kritérií na vyhodnotenie návrhov uvedených v odseku 1 sa stanovujú v pracovnom programe. Zahŕňa to akékoľvek váhové kritériá, prahové hodnoty bodovania a prípadne pravidlá zaobchádzania s návrhmi *ex aequo*, pričom sa zohľadnia ciele výzvy na predkladanie návrhov.“
7. Článok 13 sa mení takto:
 - a) Odsek 2 sa nahrádza takto:

„2. Odchyľne od odseku 1 tohto článku podpora z fondu nesmie v prípade činností uvedených v článku 10 ods. 3 písm. e) prekročiť 20 % oprávnených nákladov, a to bez toho, aby boli dotknuté vyššie miery financovania, ktoré sa môžu uplatňovať v súlade s odsekom 3 tohto článku.“;
 - b) V odseku 3 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) v prípade činnosti možno využiť zvýšenú mieru financovania uvedenú v tomto písmene, ak je najmenej 10 % celkových oprávnených nákladov na činnosť vyčlenených pre MSP usadené v členských štátoch alebo

v pridružených krajinách a ktoré sú do činnosti zapojené ako príjemcovia, subdodávatelia alebo ako iné právne subjekty v dodávateľskom reťazci.

Miera financovania sa môže zvýšiť o percentuálne body zodpovedajúce percentuálnemu podielu celkových oprávnených nákladov na činnosť vyčlenených pre MSP, ktoré sú usadené v členských štátoch alebo v pridružených krajinách, v ktorých sú usadení príjemcovia, ktorí nie sú MSP ani spoločnosťami so strednou trhovou kapitalizáciou, a ktoré sú do činnosti zapojené ako príjemcovia, subdodávatelia alebo ako iné právne subjekty v dodávateľskom reťazci, avšak najviac o ďalších 5 percentuálnych bodov.

Miera financovania sa môže zvýšiť o percentuálne body zodpovedajúce dvojnásobku percentuálneho podielu celkových oprávnených nákladov na činnosť vyčlenených pre cezhraničné MSP, ako sú vymedzené v článku 2 bode 6a, ktoré sú do činnosti zapojené ako príjemcovia, subdodávatelia alebo ako iné právne subjekty v dodávateľskom reťazci.“

8. V článku 14 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Bez ohľadu na článok 201 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 sa overuje len finančná kapacita koordinátora.“

9. V článku 17 ods. 2 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) môžu v osobitných prípadoch povoľovať zadanie viacerých zákaziek v rámci toho istého postupu (využitie viacerých zdrojov);“.

10. Článok 22 sa vypúšťa.

11. Článok 23 sa mení takto:

- a) Odseky 3 a 4 sa nahrádzajú takto:

„3. Toto nariadenie nemá vplyv na diskrečnú právomoc členských štátov, pokiaľ ide o ich politiku transferu a vývozu výrobkov obranného priemyslu. Pokiaľ ide o transfery, členské štáty sa usilujú využívať všeobecné transferové licencie uvedené v článku 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady (ES) 2009/43* a vyhýbajú sa neprimeraným predbežným administratívnym podmienkam, aby sa zaistilo bezproblémové vykonávanie akcií.

4. Pokiaľ ide o výsledky vytvorené príjemcami prostredníctvom vývojových akcií podporovaných z fondu, a bez toho, aby bol dotknutý odsek 3 tohto článku, Komisii sa vopred oznámi každý prevod vlastníctva na nepridruženú tretiu krajinu alebo na subjekt z nepridruženej tretej krajiny, ku ktorému dôjde do troch rokov od vykonania konečnej platby za akciu. Ak je takýto prevod vlastníctva v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov alebo s cieľmi stanovenými v článku 3, podpora poskytnutá z fondu sa vráti.

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/43/ES zo 6. mája 2009 o zjednodušení podmienok pre transfery výrobkov obranného priemyslu v rámci Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 146, 10.6.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj>).“;

- b) Dopĺňa sa tento odsek 6:

„6. Prístupové práva k výsledkom vývojových akcií sa udeľujú vnútroštátnym orgánom, ktoré spolufinancujú akciu, za spravodlivých a primeraných podmienok, ktoré sa dohodnú s príjemcami vytvárajúcimi tieto výsledky.

Podmienky uplatňovania takýchto prístupových práv sa vymedzia v zmluvnom vzťahu medzi príjemcami a vnútroštátnymi orgánmi, ktoré spolufinancujú akciu.“

12. V článku 24 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Fond sa vykonáva prostredníctvom ročných alebo viacročných pracovných programov uvedených v článku 110 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509. V pracovných programoch sa v náležitých prípadoch stanoví celková suma vyčlenená na operácie kombinovaného financovania.“

Článok 6

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 9 ods. 2 druhý pododsek a článok 13 nariadenia (EÚ) 2021/697 zmeneného týmto nariadením sa uplatňujú od 1. januára 2025.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu

*Za Európsky parlament
predseda/predsedníčka*

*Za Radu
predseda/predsedníčka*